

4839

№ 6

Ա. ՊԱ. ՀՈՎ. ՈՒԹԻԻՆ

ՎՍՏԱՀՈՒԹԻՆ

ՈՒ ՎԱՅԵԼՔ

»ԲԱՐԻ ԼՈՒՐԻ«

ՀՐԵՏԱՐԵՎՈՒԹԻՆ

БЕЗОПАСНОСТЬ, ДОСТОВѢРНОСТЬ
И
НАСЛАЖДЕНИЕ.

ԲԱԳՈՒ

Տպար. Ա. Մ. Թառայեանցի և Լ. Գ. Միքայելանցի
1908

Тип. А. Н. Тараева и Л. Д. Мирзаянцъ
Баку.

24

14-67

24
4-67

Apr.
2-5521a

Am 838
1 OCT 2009
JBY

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ, ՎՍՏԱՀՈՒԹԻՒՆ ՈՒ ՎԱՅԵԼԲ

Թէ այս ատգերի գրողը և թէ կարգացողը՝ մենք ամենքս էլ ճանապարհորդներ ենք, գնում ենք այս աշխարհից դէպի յաւիտենականութիւն, և մեզանից ոչ մէկն էլ չը գիտէ, թէ երբ պիտի վերջացնէ այդ ճանապարհորդութիւնը և հասնէ նպատակին: Շատ կարեւոր է հարցնել և իմանալ, թէ որտեղ կը հասցնէ մեզ այդ ճանապարհորդութիւնը: Սակայն այդ հարցի ուղիղ պատասխանը գտնելու համար առաջ պէտք է պատասխանել մի ուրիշ հարցի, այսինքն, թէ ո՞ր կարգով ենք մենք ճանապարհորդում: Երեք կարգեր կան, որոնցով մարդիկ ճանապարհորդում են:

Առաջի կարգի մէջ գտնուում են այն մարդիկը, որոնք փրկւած են և գիտեն իրանց փրկւած լինելը:

Երկրորդ կարգի մէջ նրանք, որոնք չը գիտեն՝ իրանք փրկւած են, թէ ոչ, բայց և շատ կուզէին իմանալ այդ:

Վերջապէս երրորդ կարգի մէջ գտնուում են այն մարդիկը, որոնք ոչ թէ միայն փրկւած չեն, այլ և բոլորովին անտարբեր են իրանց հոգի-

Հ.Մ.Յ. № 21140

ների յաւիտենական փրկութեան վերաբերեալ: Իւրաքանչիւր մարդ ճանապարհորդում է այդ կարգերից որևէ մէկով և չափազանց կարեւոր է իմանալ, թէ ո՞ր մէկով: Երբ որ խնդիրը վերաբերում է յաւիտենականութեան, չի կարելի անտարբեր լինել. այդպէս մի ծանրակշիռ խնդիրում անտարբեր գանձելը՝ ամենամեծ յիմարութիւնը կը լինէր: Բայց աւանդ, քանի միջիօնաւոր մարդիկ անդադար աշխատում են և ոչ մի ջանք չեն ինսպում, որպէս զի առաջ տանեն իրանց երկրաւոր շահերը, մինչդեռ նոյն մարդիկը կարծես թէ զարկւած լինեն կոյրութիւնով՝ իրանց յաւիտենական բարելաւութեան վերաբերող բաներում: Չը նայած Աստուծոյ անհուն սիրոյն դէպի մեղաւոր մարդը, որ յայտնւեցաւ Գողգոթայում. չը նայած թէ Աստուած շատ անգամներ յայտնել է Իր ունեցած ասելութիւնը մեղքի դէմ. չը նայած այդ կեանքից յետոյ սպառնացող դատաստանի անաւորութեանը, մարդը շտապում է դէպի իր ճանապարհի սարսափելի վախճանին՝ ամենամեծ անհոգութեամբ, իբր թէ բոլորովին գոյութիւն չունենային ոչ Աստուած, ոչ մահ, ոչ դատաստան, ոչ երկինք ոչ էլ դժոխք: Սիրելի ընթերցող, մի գուցէ դու ևս այդ կարգի մարդկանցից ես: Եթէ այդպէս է, ո՞ն թէ Գողգոթայի հէնց այժմ ողոր-

մէր քեզ, և բաց անէր քո աչքերդ՝ այս տողերը կարդալու միջոցին, որպէս զի դու ճանաչելիք քո վտանգաւոր դրութիւնդ և տեսնէիր թէ դու կանգնած ես յաւիտենական և անսահման թշաւութեան շէմքում:

Թէկուզ հաւատաս թէ չը հաւատաս՝ քո դրութիւնը իսկապէս յուսահատական է: Ո՛հ, այլևս մի հեռացնիր քեզանից յաւիտենականութեան միտքը: Հոգիների մեծ թշնամին, «գող ու աւագակը» աշխատում է խաբել քեզ, որպէս զի յետաձգես այդ չափազանց լուրջ գործը: Լաւ է ասում սպանիական առածը, թէ «Յետոյ մի անգամ» ճանապարհը տանում է դէպի «Ոչ երբէք» քաղաքը: Իս շատ ճշմարիտ է, և ևս խնդրում եմ, որ դու այլևս չը շարունակես այդ ճանապարհը, որովհետև «Այսօր է ընդունելի ժամանակը, այսօր է փրկութեան օրը»:

Գուցէ դու ինձ պատասխանես և ասես. «Ես անտարբեր չեմ իմ հոգիիս փրկութեան վերաբերեալ բաներում: Ընդհակառակը, ես մինչև անգամ շատ հոգս եմ անում զրա համար. միայն թէ ես չունիմ վստահութիւն, չը գիտեմ փրկւած եմ թէ ոչ. կարճ ասած, ես ճանապարհորդում եմ երկրորդ կարգով»:

Ուրեմն լսիր, բարեկամ, ինարկէ քո գրութիւնը տարբեր է անհոգ մարդի դրութիւնից,

սակայն այդ երկուսի հիմն էլ նոյնն է: Թէ անտարբերութիւնը և թէ անվստահութիւնը՝ երկուսն էլ բուննում են նոյն հողի վրա, որը կոչուում է «անհաւատութիւն»: Անտարբեր մարդը չի հաւատում մարդու մեղաւոր և ասպականված լինելուն, և վստահութիւն չունեցողը չի հաւատում փրկութեան այն զօրաւոր միջոցին, որ Աստուած տւել է մարդկանց համար: Ես շատ լաւ հասկանում եմ քո ցաւը և համոզւած եմ, որ եթէ դու աւելի լուրջ վերաբերվես այդ վերին աստիճանի կարևոր խնդիրին, նոյնքան աւելի ևս փափազ կ'ունենաս վստահութիւն ձեռք բերելու քո յաւիտենական փրկութեան վերաբերեալ: «Որովհետև ինչ օգուտ ունի մարդ, որ բոլոր աշխարհքն ստանայ և իր անձը կորցնէ»: (Մատթ. ԺԳ, 26): Մի մարդ որ մոլորվել է և յոգնած ու սոված հասել մի տեղ, ուր ճանապարհը բաժանվում է երկուսի, մի՞թէ նա կը բաւականանայ, եթէ ասեն, թէ դուցէ այն երկու ճանապարհից մէկը կը հասցնէ նրան իր նպատակին: Ոչ, այլ նա պիտի հաստատ իմանայ այդ: Նոյնպէս է և այն մարդի դրութիւնը, որ արթնանում և սարսափելով տեսնում է, թէ ինքը գանձում է լայն ճանապարհի վրա, որը դէպի կորուստն է տանում: Օգուտ չունի, եթէ մէկը ցոյց տար նրան մի ճանապարհ, որով կա-

րելի էր յուսալ, թէ դուցէ ինքը ազատվէր կորստից: Նա չի կարող հանգստանալ՝ մինչև հաստատ չիմանայ, թէ ինքը գանձում է այն ճանապարհի վրա, որը տանում է դէպի յաւիտենական կեանքը:

Ես շատ կը ցանկանայի որ իմ ամեն ընթերցողներս ունենային վստահութիւն իրանց փրկութեան վերաբերեալ. այդ պատճառով հարկաւոր եմ համարում դարձնել նրանց ուշադրութիւնը երեք բաների վրա և մանրամասնօրէն քննել այդ՝ Սուրբ Հոգոյ առաջնորդութիւնով և Աստուծոյ խօսքի լոյսով: Ահա երեք բաները.

1. Փրկութեան ճանապարհը: (Գործ. ԺԳ, 17):
2. Փրկութեան գիտութիւնը: (Ղուկ. ա, 77):
3. Փրկութեան ուրախութիւնը: (Մաղմ. Ժա, 12):

Մենք կը տեսնենք, թէ չը նայած որ այդ երեքը ներքին կապ ունեն միմիանց հետ, սակայն զբանցից ամեն մէկը ունի իր առանձին հիմքը, այնպէս որ շատ կարելի է, մի մարդ ճանաչէ փրկութեան ճանապարհը, բայց վստահութիւն չունենայ թէ ինքը փրկւած է. և յետոյ, մի մարդ կարող է հաստատ իմանալ իր փրկւած լինելը, բայց չունենալ ամեն ժամանակ այն ուրախութիւնը, որը պէտք է լինէր այդ վստահութեան հետ միասին: Նախ և առաջ դարձնենք մեր

ուշադրութիւնը փրկութեան ճանապարհի վրայ:

Ելից գրքի Ժգ. գլխում կայ մի օրինակ, որը պարզ կերպով ցոյց է տալիս փրկութեան ճանապարհը: Թող ընթերցողը բաց անէ Աստուածաշունչը և ուշադրութեամբ կարդա 13 համարը. «Եւ էշի ամեն առաջինեկը մի ոչխարով փրկես, և եթէ չը փրկես, նորա վիզը կոտրիւր. և քո որդիների մէջ մարդի ամեն առաջինեկը պիտի փրկես»: Հիմա կամենում եմ ընթերցողի առաջին գնել մի տեսարան, որը կարող է տեղի ունեցած լինել 3000 տարի սրանից առաջ: Երկու մարդիկ կանգնել են և շատ տաք խօսակցութիւն ունեն իրարու հետ: Մօտենանք և լսենք թէ ինչ են խօսում նրանք: Այդ երկուսի կենդանի շարժումներից կարելի է եզրակացնել, թէ նրանց խօսակցութիւնը շատ կարևոր խնդրի մասին է, և դժար չէ գուշակել, թէ նրանց խօսակցութեան առարկան այն փոքրիկ էշն է, որ դողդողալով կանգնել է երկուսի մէջտեղը:

«Ես եկել եմ», ասում է աղքատ Իսրայէլացին, «որ իմանամ, թէ արդեօք չի՞ կարելի, որ այս մի անգամը բոցառութիւն անէք ինձ համար: Այս փոքրիկ խեղճ կենդանին իմ էշի առաջինեկն է, և թէպէտ ես շատ լաւ գիտեմ, թէ ինչ է ասում Աստուծոյ օրէնքը դրա վերա-

բերեալ, սակայն և այնպէս, ես յոյս ունիմ, որ Աստուած ինձ կը խղճայ և չի պահանջիլ ինձանից այդ կենդանիի կեանքը: Ես աղքատ մարդ եմ, և հնարաւորութիւն չունեմ որ փրկեմ դրան»:

«Բայց», պատասխանում է քահանան վճռական ձայնով, «Տիրոջ օրէնքը խօսում է շատ պարզ և որոշ. «էշի ամեն առաջինեկը մի ոչխարով փրկես, և եթէ չը փրկես, նորա վիզը կոտրիւր»: — Ո՞րտեղ է գառը»:

«Ես գառ չունիմ»:

«Ուրեմն գնա, գնիր մի գառ և դարձեալ եկ. թէ ոչ, պէտք է էշի վիզը կոտրել: Կամ գառը պէտք է մեռնէ կամ էշը, ուրիշ կերպ չի կարելի»:

«Աւանդ, իմ ամեն յոյսերս ոչինչ եղան», ողբում է խեղճ մարդը լալազին ձայնով. «Ես կարողութիւն չունիմ գառը գնելու»:

Այդ միջոցին մօտենում է նրանց մի երրորդ անձնաւորութիւն, մի ծերունի Իսրայէլացի: Նա լսում է խեղճ մարդի յուսահատ ողբի ձայնը: Մի բոպէ խորասուզում է մտածողութեան մէջ և յետոյ գառնում այդ մարդին և քաղցրութեամբ ասում. «Քաջացիր, բարեկամ, ես կ'օգնեմ քեզ: Ես ունիմ տանա մէջ մի փոքրիկ անարատ գառնուկ: Թէպէտ այդ գառնուկը իմ տանա լինողների ամենի ուրախութիւնն է, և ինձ համար էլ շատ սիրելի և թանկագին, բայց

և այնպէս՝ իսկոյն կը գնամ, կը բերեմ այդ գառնուկը և կը զօհեմ քո էջի փոխարէն»։ Ասում է և շտապով հեռանում, քիչ վերջը վերադառնում է և բերում իր հետ խոստացած գառնուկը։ Քահանան ընդունում է զօհը, մորթում է, ու սեղանի վրա այրում նրան։ Խեղճ մարդը առանց մի խօսք անգամ ասելու կանգնում է և ապշած նայում։ Քահանան՝ երբ ամեն ինչ կատարում վերջացնում է, դիմում է մարդին և ասում. «Հիմա կարող ես հանգիստ վեր առնել էջդ և տանել տուն, այլևս պէտք չէ կտորել նրա վիզը, որովհետև դրա փոխարէն զառը մորթվեցաւ և հետևաբար էջը իրաւունք ունի ազատ լինելու մահից և ողջ մնալու։ Դրա համար պէտք է շնորհակալ լինես այդ բարեկամիցդ»։

Սիրելի ընթերցող, չէս տեսնում, թէ սա մի յարմար օրինակ է մեղաւորի փրկութեան։ Քո մեղքերիդ պատճառով՝ արդար դատաստանը հասել էր քեզ վրա, դու պիտի մեռնէիր և յաւիտեանս կորչէիր։ Այս դատաստանից պրծնելու համար մի հատ միջոց ու հնարաւորութիւն կար, այսինքն, որ քո տեղակ մի ուրիշը տար իր անձը, որ գանվէր մի փոխանորդ, որին և Աստուած հաւանէր։ Բայց սրտեղից կարող էիր դու գանել այդպէս մէկը։ Դու ևս ճիշտ նոյն դրութեան մէջ ես գանվում, ինչպէս և այն աղքատ Իսրաւ-

յէլացին։ Դու ոչ մի ժամանակ չես կարող ձեռ բերել Աստուծոյ պահանջած գառնուկը։ Բայց լսիր թէ Աստուած ինչ է արել, որպէս զի հնարաւոր լինէր քո փրկութիւնը։ Նա տեսել է Իր համար Իր Գառը, Իր միածին սիրելի Որդին՝ «անբիծ ու անարատ»։ «Ահա, Աստուծոյ Գառը», ասեց Յովհաննէսը իր աշակերտներին, երբ տեսաւ Տէր Յիսուսին. «Ահա Աստուծոյ Գառը, որ վեր է առնում աշխարհքի մեղքը»։

Այդ Յիսուսը գնաց Գողգոթա՝ մորթվելու տարւող ոչխարի պէս, և չարչարվեցաւ այնտեղ մեր մեղքերի համար, «Այն Արդարն անարդարների համար, որ մեզ մօտեցնէ Աստուծուն»։ (Ս. Պետր. գ, 18)։ «Նա մատնուեցաւ մեր յանցանաց համար, և յարութիւն առաւ մեզ արդարացնելու համար»։ (Հռոմ. գ, 25)։ Եւ հիմա Աստուած արդարացնում է ամբարիշտ մեղաւորին, որ հաւատում է Յիսուսին, (Հռոմ. գ, 26) և միևնոյն ժամանակ զրանով չի խափանվում մի ամենափոքր նշանագիր անգամ Նրա արդար և սուրբ պահանջներից։ Յաւիտեան շնորհակալութիւն լինի Աստուծոյն՝ այդպէս մի Փրկչի և այդպէս մի փրկութեան համար։ Երբ մի մարդ ճշմարտապէս հաւատում է Աստուծոյ Որդուն, ապա Քրիստոսի բերած զօհը համարվում է նրան՝ իր լիովին արժէքով, իբր թէ մարդն ին-

քը կատարած լինէր այդ գործը: Աստուած այլ-
 ևս չի տեսնում հաւատացողին նրա հին և ա-
 պականված գրութիւնում, այլ տեսնում է նրան
 Քրիստոսի անձնաւորութեան լիովին արժանա-
 ւորութիւնով: Աստուծոյ փրկութեան ծրագիրը
 իսկապէս Աստուածային է և Աստուածավայել-
 դա բաւականացնում է նրա սիրող սրտին, փա-
 ռաւորում նրա Որդիին և սալիս է յաւիտենա-
 կան ապահովութիւն մեղաւորին: Օրհնեալ է
 Աստուած և մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Հայրը,
 որ ուղարկել է Իր Միածնին և Սիրելիին, որպէս
 զի կատարէ փրկութեան մեծ գործը, և ամեն
 բան այնպէս լաւ կարգադրել է, որ քեզ պէս և
 ինձ պէս խեղճ մեղաւոր արարածներս, հաւա-
 տալով նրան, ոչ միայն մասնակից ենք լինում
 այստեղ ամենաառատ օրհնութիւնների, այլ և
 ամեն յաւիտեաններում քաղցր հաղորդակցու-
 թեան մէջ սլիախ ապրենք Օրհնողի իրան հետ:
 «Մեծացրէք ինձ հեա Տիրոջը, թող իրար հեա
 բարձրացնենք նորա անունը»: (Սաղմ. 14, 3):

Գուցէ դու ասես ինձ. «Ես արդէն բոլորս-
 վին ձեռ եմ քաշել ինքս ինձանից և իմ գործե-
 լից և իմ յոյսս միմիայն Քրիստոսի և նրա կա-
 տարած գործի վրա է. սակայն չունիմ կատա-
 րեալ վստահութիւն և չեմ կարող հաստատ ա-
 սել, թէ ես փրկւած եմ: Այսօր զգում եմ ին-

քըս ինձ շատ բաղդաւոր, և ուրախանում եմ,
 թէ Աստուած ընդունել է ինձ, որովհետեւ հաւա-
 տացել եմ Յիսուսին և նրա հեղված արիւնին,
 իսկ վաղը արդէն իմ ուրախութիւնս փոխվում
 է տրամութեան և երկմտութեան: Ի՞նչից կա-
 րող է սուաջ գալ այդ»:

Այդ քո հարցին կը պատասխանեմ ես մի
 ուրիշ հարցով. «Արդե՞օք լսել ես, որ մի նաւա-
 պետ վեր առնէր իր նաւի խարխսիւր և գցէր
 հէնց նաւի մէջ, մտածելով, թէ դա է ամենից ա-
 պահով տեղը խարխսի համար»: Ոչ երբէք, եթէ
 մի նաւապետ այդպէս բան անելու լինի, իմա-
 ցիր որ նրա խելքը զլուխը չէ, նա խելագարվել
 է: Նաւապետը միշտ նաւից դուրս է գցում խա-
 րխսիւր, ծովի մէջը:— Հասկանո՞ւմ ես այդ իմ
 օրինակի միտքը: Դու պարզ գիտես, թէ մի-
 միայն Քրիստոսի մահն է, որ կարող է ապա-
 հովացնել մարդին յաւիտենական դատաստանից,
 բայց միևնոյն ժամանակ դու կարծում ես, թէ
 քո զգացմունքները կարող էին քեզ վստահու-
 թիւն տալ: Փոխանակ դուրս նայելու, նայում
 ես քո սրտին, և ի՞նչ է լինում հետևանքը: Այն
 որ, այսօր տեսնում ես քո մէջ՝ փրկված մար-
 դին վայել զգացմունքներ, և ուրախ ու բաղդա-
 ւոր ես լինում, իսկ վաղը չքանում են զգաց-
 մունքները և դու ընկնում ես ամենամեծ ան-

հանգստութեան և նեղութեան մէջ, ինչպէս մի նաւ, որ ալեկոծութեան մէջ է զանվում փոթորիկի պատճառով: Հիմա գալիս է մեր խորհրդագակցութեան երկրորդ գլխաւոր առարկան, այսինքն «Փրկութեան գիտութիւնը»:

Դարձեալ խնդրում եմ ընթերցողին, որ նա իր ձեռքն առնէ Աստուծոյ խօսքը և բաց անէ Յովհաննու առաջի թուղթի հինգերորդ գլուխը: Այնտեղ կայ մի համար, որ պարզ ցոյց է տալիս, թէ Աստուած ինչպէս է տալիս մարդուն փրկութեան գիտութիւնը: Ահա այն համարը. «Այս բաները գրեցի ձեզ՝ Աստուծոյ Որդու անունին հաւատացեալներիդ, որ գիտենաք թէ յաւիտենական կեանք ունիք»: (Համար 13): Լաւ ուշադրութիւն դարձրէք, որ այստեղ չի ասում թէ «Ես տուել եմ ձեզ այդ երջանիկ զգացմունքները. որ գիտենաք թէ յաւիտենական կեանք ունիք»:

Եզրիպտոսի երկրի վրա դատատանը հասնելու գիշերը՝ ի՞նչ գիտէին Իսրայէլացիների առաջինեկ որդիները թէ իրանք բոլորովին ապահով էին հրեշտակի սուբիցը, որ կոտորում էր առաջինեկներին: Այցելենք հոգով Իսրայէլացիների երկու աներ և տեմնենք թէ ինչ են ասում այն աների բնակիչները:

Առաջի տունը որ մտնում ենք, իսկոյն նրկատում ենք, թէ այնտեղ ամենքն էլ ան ու

գողի մէջ՝ սպասում են մի ինչ որ բանի՝ լարւած ուշադրութիւնով: Ծնողները և նրանց որդիները միասին կանգնած են այնտեղ՝ գողգողալով՝ երեաների գոյնը թռած: Մենք հարցնում ենք նրանց վախի պատճառը: Երէջ որդին պատմում է մեզ, թէ մահի հրեշտակը նոյն գիշերը պիտի անցնէ այն երկրով և կոտորէ ամեն առաջինեկներին, և նա հիմա հաստատ չը գիտէ, թէ արդեօք ինքը պիտի պրծնէ՞ այն կոտորածից թէ ոչ: Նա ասում էր. «Երբ հրեշտակը անցած կլինի իմ ծնողների տանը մօտով և օրը բացւած կլինի, այն ժամանակ կիմանամ, որ ազատւած եմ, բայց մինչ այն՝ ես հաստատ չը գիտեմ: Իսկ մեր հարեանի տանը ասում են, թէ իրանք բոլորովին վտան են և հաստատ գիտեն, որ ազատ կը մնան կոտորածից. սակայն դա մենք համարում ենք ամենամեծ յանդգնութիւն: Ինձ մտում է միայն մի բան. հսկել և արթուն մնալ այդ ամբողջ սարսափելի գիշերը և ունենալ ամենալաւ յոյսեր»:

«Բայց միթէ՞ Իսրայէլի Աստուածը ցոյց չի տուել ազատութեան մի ճանապարհ Իր ժողովրդին», հարցնում ենք մենք:

«Այո, ցոյց է տուել», պատասխանում է նա, «և մենք հեռու ենք այդ ճանապարհին: Նրա խօսքի համեմատ մենք մորթել ենք «մէկ

անարատ զառը մէկ տարեկան» և նրա արիւնից առել և քսել ենք զոպայի փունջով զոների երկու կողմին և նոյնպէս էլ վերի սեմին. սակայն և այնպէս հաստատ չը գիտենք, թէ արգօք սա իսկապէս կը պաշտպանէ մեզ թէ ոչ»:

Հիմա թողնենք այդ երկմիտ և անհանգիստ մարդկանց և գնանք, ներս մտնենք նրանց հարեանի տունը: Ի՞նչ մեծ տարբերութիւն: Ստղագիտութիւնը և հանգստութիւնը երևում է ամենի երեսներին վրա: Տան բնակիչները կանգնած են այնտեղ, գօտիները կապած, ցուպերը ձեռքներին և ուտում են զառի խորոված միս: Ի՞նչ է պատճառը, որ նրանք այնպէս հանգիստ են այդ սարսափելի գիշերը: Մենք հարցնում ենք, թէ ի՞նչու նրանք այդպէս հագնւած ու պատրաստ կանգնել են հացի սեղանի մօտ, և նրանք պատասխանում են. «Մենք սպասում ենք Եհովայի հրամանին, որ զուրս գանք այստեղից. հէնց որ հրամանը լինի, մենք հրաժեշտ կը տանք ընդ միշտ Եգիպտոսի անգուլթ վերակացուներին և անտանելի գերութեանը և ազատ կը լինենք»:

«Բայց մի՞թէ զուք մոռացել էք, որ այս գիշերը զատաստանի գիշեր է»:

«Ոչ, մենք լաւ գիտենք այդ, բայց մեր առաջինեկը բոլորովին ապահով է, որովհետև Աստուծոյ կարգադրութեան պէս՝ մենք քսել ենք արիւնը զոնին»:

«Ձեր հարեանի տանը նոյնպէս քսել են արիւնը», ասում ենք մենք, «բայց և այնպէս այնտեղ ամենքն էլ չափազանց անհանգիստ են, որովհետև վստահ չեն թէ իրանց առաջինեկը ազատ կը ֆնա կոտորածից»:

Այդ բոլորին լսում է անդրանիկ որդու ձայնը: Նա ասում է հաստատապէս. «Մենք ունինք ոչ միայն արիւնը, այլ և Աստուծոյ հաստատ խօսքը, որ Նա ասել է արեան մասին. «Երբոր արիւնը տեսնեմ, ձեր վրայից պիտի անցնեմ»: Աստուած տեսնում է արիւնը մեր դռնի վրա դրսից և բաւականանում և մենք էլ բոլորովին բաւականացած ու հանգստացած ենք Աստուծոյ խօսքով: Նա անշուշտ կը պահէ իր խօսքը»:

Այդպէս է բանը, սիրելի ընթերցող: Գառի արիւնը, որ հեղվել է մեզ համար, փրկում է, և Աստուծոյ բերանից զուրս եկած խօսքը տալիս է մեզ անխախտելի վստահութիւն: Ի՞նչը կարող է մեզ աւելի ապահով դարձնել դատաստանից, բացի Քրիստոսի արիւնից: Ի՞նչ բան կարող է աւելի վստահութիւն տալ մեզ, բացի Աստուծոյ հաստատ խօսքից: Ոչ մի բան: Ո՞րն էր աւելի ապահով դրութեան մէջ այն երկու սններից, առաջինը թէ երկրորդը:— Կարելի է զու կարծում ես թէ երկրորդը, որովհետև այն-

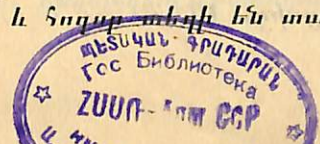
տեղ ամենքն էլ հանգիստ ու խաղաղ էին: Ոչ, այդպէս չէ, երկուսն էլ հաստատապէս ապահով էին: Նրանց ապահովութիւնը կախած չէր իրանց ներսում ունեցած զգացմունքներէից, այլ կախած էր այն բանից, թէ ինչպէս էր նայում Աստուած գրքում սրսկւած արեան վրա: Եւ եթէ դու ես կամենում ես վստահ լինել քո փրկութեան վերաբերեալ, պէտք չէ որ ականջ դնես քո ներքին զգացմունքների տատանվող վկայութեանը, այլ պէտք է ուշադրութեան առնես Աստուծոյ խօսքի անսխալ վկայութիւնը: «Ճշմարիտն ճշմարիտն ասում եմ ձեզ. թէ իմ խօսքիս լսողը, և ինձ ուղարկողին հաւատացողը, յաւիտենական կեանք ունի, և դատաստան չի մտնել»: (Յովհ. ե, 24):

Մի օրինակ բերեմ քեզ համար առօրեա կեանքից: Մի գիւղացի լսել էր, որ հարուստ հողատէրը մտադիր էր վարձի տալ՝ իր տան մօտ գտնվող գեղեցիկ արօտատեղը: Վաղջւց ի վեր էր նա ցանկացել էր ձեռ բերել այն արօտատեղը, որովհետեւ բաւական խոտ չունէր իր կենդանիների համար: Նա գրել էր այդ մասին մի նամակ հողատիրոջը, և չէր ստացել պատասխանը, թէ և նամակը գրելուց յետոյ անցել էր բաւական ժամանակ: Մի օր այցելեց նրան իր հարեանը, որին պատմեց նա բոլոր եղելութիւնը:

Հարեանը ականջ դրաւ ուշադրութեամբ և յետոյ ասեց. «Ես հաստատ համոզւած եմ, որ հողատէրը կը տայ քեզ այն արօտատեղը: Չէս յիշում, թէ ինչպէս նա մօտ ժամանակում տւաւ քեզ մի գեղեցիկ պարգև և գովեց քո աշխատասէր և ճշտապահ լինելը»: Այդ խօսքերը հաստատ յոյս աւին դիւղացիին և լցրին նրա սիրտը ուրախութիւնով: Եւ հետեւալ օրը հանդիպում է գիւղացիին նրա մի ուրիշ հարեանը և խօսակցութեան մէջ ասում. «Ես կարծում եմ թէ չի կարելի յուսալ, որ նա տայ քեզ այն արօտատեղը, որովհետեւ լսել եմ, թէ պարօն Ա.Ն նոյնպէս ցանկանում է ձեռ բերել այն և դու գիտես, թէ հողատէրը շատ է սիրում այն մարդին և համարեա թէ ամեն օր այցելում է նրան»: Գիւղացին հէնց որ լսեց այդ խօսքերը, նրա յոյսերը բաւական պակասեցին: Տխուր ու արտում վերադառնում է նա իր տունը:

Հէնց որ նա տուն է համուում, նամակներ ցրւողը բերում է յանձնում նրան իր նամակի ցանկալի պատասխանը: Գիւղացին նայում է նամակին և խսկոյն ճանաչում է, թէ ձեռագիրը հողատիրոջն է: Յուզւած բաց է անում նամակը, կարգում է, և կամաց կամաց սկսում է փայլել նրա երեսը. նրա սպասողական երկիւղալից դրութիւնը և հոգսը անգի են տալիս չափազանց

59-82504

ուրախութեան: Նամակը բարձր բռնած, ուրախ ուրախ ասում է իր կնոջը. «Հիմա ամեն ինչ հաստատվեց. հոգատէրը գրում է թէ նա տալիս է ինձ արօտատեղը, որքան ժամանակով որ ցանկանամ, և ամենաձեռնտու պայմաններով: Ձուր էին իմ ամեն վախերը: Հիմա ով ուզում է թող գայ—այլևս վախ չունիմ, որովհետև ես ունիմ նրա խօսքը և դա բաւական է ինձ:

Ո՛հ, քանի քանի հաւատացեալներ գտնուում են ճիշտ այդ գրութեան մէջ, ինչպէս և այն գիւղացին—նրանք տատանվում են այս ու այն կողմը, լսելով մարդկանց կարծիքները, կամ թէ հէնց նայելով իրանց խաբէական սրտի խորհուրդներին և զգացմունքներին: Աստուծոյ անսխալ և անսուսն խօսքի ընդունելը միայն կարող է հանգիստ տալ մարդու և ազատել նրան ամեն երկմտութիւններից և վախերից: Աստուծոյ խօսածը հաստատ է, թէ նա խօսէր ամբարշտի դատապարտութեան և թէ հաւատացեալի փրկութեան վերաբերեալ: «Ով Տէր, քո խօսքը յաւիտեան հաստատ է երկնքումը» (Սաղմ. ճԺԹ, 89): Նրա խօսքը կարգադրում է ամեն ինչ՝ հաւատացեալի համար: «Աստուած մարդ չէ, որ սուտ խօսէ, ոչ էլ մարդի որդի, որ զղջայ. մի՞թէ կ'ասէ, և չի՞ անիլ կամ կ'խօսէ, և չի՞ կանգնեցնել»: (Թուոց իգ, 19):

Գուցէ դարձեալ հարցնես, թէ ի՞նչպէս չիմանամ, որ իմ հաւատը ուղիղ տեսակից է: Միայն մէկ պատասխան կայ այդ հարցին. «Արդեօք ուղիղ անձնաւորութեան վրա է քո հաւատքդ թէ ոչ. հաւատում և ապաւինում ես Աստուծոյ օրհնեալ Որդուն»: Խնդիրը չի վերաբերում քո հաւատքի մեծութեանը, այլ վերաբերում է այն անձի արժանահաւատ լինելուն, որին դու ապաւինում ես: Մէկը բռնում է Քրիստոսին՝ խեղդվողի պէս, իսկ միւսը սիրտ է անում մօտենալ Նրան միայն ետևի կողմից և դպչել նրա հանգերձի ծայրին: Իրանով չի կարելի ասել, թէ առաջինը աւելի ապահով է վերջինից: Նրանք երկուսն էլ գիտէին, թէ իրանք չեն կարող դնել իրանց անձի վրա ամենափոքր յոյս անգամ, բայց կարող են հանգիստ ապաւինել Քրիստոսին և Նրա գործին և հանգչել Նրա կատարած գործում: Ահա դա է հաւատքը: «Ճշմարիտ ճշմարիտ ասում եմ ձեզ. Ինձ հաւատացողը յաւիտենական կեանք ունի»: (Յովհ. գ, 47): Յիսուսի վրա ունեցած ամենատկար հաւատքը փրկում է մեղաւորին ընդ միշտ, մինչդեռ դէպի կորուստն է տանում՝ Նրանից դուրս գրտնվող բաների վրա ունեցած ամենագորաւոր հաւատքն անգամ, թէկուզ լինեն այդ բաները բարի գործեր, կրօնական արարողութիւններ, քաղ-

ցըր զգացումներ, կամ սրանց նման այլ բաներ:

Մենք կարող ենք ճշմարտապէս ապաւինել Նրան: Նա է այն սիրելի Որդին, որին հաւանել է Աստուած և Նա մտաւ դատաստան մեղաւորի տեղակ և քաշեց մեղքի դէմ եղած Աստուածային բարկութեան ամբողջ զայրոյթը:

Բայց ի՞նչ խորամանկ է մարդկային սիրտը: Մօտ ժամանակում մի աղջիկ ասաց ինձ. «Ես ճշմարիտ հաւատում եմ Տէր Յիսուսին, բայց երբ հարցնում են ինձանից, թէ արդեօք փրկւած եմ ես, չեմ կամենում ասել «այո», որովհետեւ վախենում եմ որ սուտ լինի»: Այն աղջկայ հայրը մսավաճառ էր: Պատահաբար այն օրը շուկայի օր էր և նրա հայրը գնացել էր ոչխարներ գնելու: Այդ հանգամանքից օգտվելով ես ասեցի. «Ենթադրենք, թէ ձեր հայրը վերադարձել է տուն և դուք հարցնում էք նրանից, թէ նա քանի ոչխար է գնել. նա պատասխանում է թէ «տասը»: Քիչ յետոյ գալիս է մի անձանօթ մարդ, մտնում է խանութ և հարցնում ձեզանից. «Այսօր քանի ոչխար է գրնել ձեր հայրը», և դուք պատասխանէք նրան և ասէք. «Իմ հայրը ասում է՝ տասը, բայց ես չեմ կամենում հաստատ ասել, վախենում եմ որ սուտ լինի»: Ի՞նչ անուն պէտք է տալ ձեր այդ վարմունքին:

«Դրանով նա ստախօս արած կը լինէր իր հօրը», ասեց աղջկայ մայրը, որ նստած ահանջ էր դնում մեր խօսակցութեանը:

«Ձեր մայրը իրաւունք ունի», նկատեցի ես: «Դուք ստախօս կ'անէիք ձեր հօրը. նոյնպէս էլ վարւում էք Տէր Յիսուսի նկատմամբ, թէև դա անում էք չը կամենալով և չը գիտենալով: Դուք ասում էք. «Ես հաւատում եմ Աստուծոյ Որդուն, և Նա ինձ ասում է, թէ հաւատալով Նրան՝ ես ունիմ յաւիտենական կեանք. բայց ես չեմ կամենում ասել, թէ յաւիտենական կեանք ունիմ, վախենալով, որ սուտ լինի: Ուրեմն դուք ստախօս էք անում Տէր Յիսուսին: Մարսափելի է»:

Դարձեալ ուրիշները հարցնում են. «Ի՞նչպէս իմանամ, որ ես ճշմարտապէս հաւատում եմ: Ես շատ անգամներ աշխատել եմ հաւատալու, և յետոյ նայել եմ տեսնեմ, թէ արդեօք ճշմարիտ հաւատք կայ ինձանում. բայց որքան աւելի եմ նայում իմ հաւատքին, նոյնքան պակաս է երևում նա»: Ո՛հ, շատ շատերն են նայում այդպէս սխալ կողմեր և զուր ջանքեր անում, որպէս զի հաւատան և հէնց զրանով ցոյց են տալիս, թէ իրանք գտնւում են սխալ ճանապարհում: Դարձեալ կամենում եմ առօրեա կեանքից վերցրած մի հասարակ օրինակով պարզել և այդ դժւարութիւնը:

Ասենք թէ մի երեկոյ հանգիստ նստած ես քո սենեակիդ մէջ: Յանկարծ թափում են սենեակի դուռը, բաց ես անում, և սենեակն է մտնում մի մարդ, որ այնքան էլ արժանահաւատ մարդ չէ: Նա պատմում է թէ աղէտ է պատահել քաղաքի մէջ և քաղաքապետը սպանվել է: Հաւատում ես այն մարդին, կամ թէ աշխատում ես հաւատարու նրան:

«Ո՛չ», կ'ասես դու:—Բայց ի՞նչու համար ոչ: Մի՞թէ այն պատճառով, որ դու նայում ես քո հաւատքին կամ քո զգացմունքներին: Ոչ, այլ որովհետեւ դու գիտես որ այն լուրը հաղորդող մարդը ստախօս է:

Մի քանի րոպէ յետոյ այցելում է քեզ քո մի հարեանդ, որ շատ ժամանակ առաջ մի անգամ խաբել է քեզ: Նա ասում է. «Լսե՛լ էք արդէն, որ քաղաքապետին փորձանք է պատահել և նա իսկոյն տեղն ու տեղը մեռել է»:— Դու դարձեալ չը գիտես. ընդունե՛լ այդ լուրը իբրև ճշմարիտ թէ ոչ, որովհետեւ այն մարդի վրա էլ չունես կատարեալ վստահութիւն: Բայց հէնց որ նա հեռանում է քո մօտից, մտնում է սենեակը քո ամենալաւ բարեկամդ և կրկնում է նոյն լուրը, որ ասեցին քեզ առաջի երկու մարդիկը: «Հիմա ես հաւատում եմ», ասում ես դու, որովհետեւ այս իմ բարեկամը ոչ մի ժա-

մանակ չի խաբել ինձ և հաւատում եմ որ նա երբէք չի խաբի»: Եւ ես դարձեալ ասում եմ քեզ. ի՞նչու ես հիմա հաւատում: Մի՞թէ հաւատում ես այն պատճառով, որ տեսնում ես ուղիղ ըզգացմունքներ քեզնում: Ոչ, այդպէս չէ, այլ դու հաւատում ես, որովհետեւ քո բարեկամդ արժանահաւատ մարդ է: Այդպէս է և բարի լուրը, որ Աստուած հաղորդում է ինձ Իր խօսքի մէջ: Ես հաւատում եմ այդ բարի լուրին, որովհետեւ այդ լուրը ինձ համար բերողը չի կարող սուտ ասել, որովհետեւ նա արժանի է, որ ես ամբողջովին և անպայման կերպով հաւատամ նրան: Ես ոչ թէ նայում եմ իմ հաւատքին, այլ ինձ հետ խօսողին: Ես մտիկ եմ անում նրան և ասում «Այո, նա արժանի է, որ ես բոլորովին ապաւինեմ նրան. նա սուտ չի խօսիլ—նա կը կատարէ իր խօսքը»: «Եթէ մարդկանց վկայութիւնն ընդունում ենք, Աստուծոյ վկայութիւնն աւելի մեծ է, որովհետեւ սա է Աստուծոյ վկայութիւնն, որ վկայեց իր Որդու մասին: Ով որ հաւատում է Աստուծոյ Որդուն, վկայութիւնն ունի իր անձումը. ով որ չէ հաւատում Աստուծուն, ստախօս է արել նրան, որովհետեւ չ'հաւատաց այն վկայութեանն, որ Աստուած վկայեց իր Որդու մասին»: (Ս. Յովհ. ե, 9, 10): «Աբրահամը հաւատաց Աստուծուն, և արդարու-

թիւն համարուեցաւ նրան» : (Հոով. դ, 3) :

Եւ այդպէս՝ շատ մարդիկ հաւատաբար են աննկարագրելի մի բան, և կամենում են զգալ այդ իրանցում, որով յետոյ վստահ լինեն, թէ իրանք յարմար են երկինքի համար : Բայց հաւատքը բոլորովին այդ չէ : Ճշմարիտ հաւատքը նայում է զէպի դուրս, նայում է կենդանի մի Անձնի՝ Քրիստոսին և Նրա կատարած գործին և հանգիստ լսում է Աստուծոյ աւած վկայութիւնը, այն Աստուծոյ, Որ Ինքն է ճշմարտութիւնը և լոյսը : Եւ այդ դուրս նայելն է, որ տալիս է մարդին ներքին խաղաղութիւն : Երբ ես դարձնում եմ երեստ արեգակին, իմ շուազս մնում է ետևումս և ես չեմ տեսնում : Նոյնպէս էլ անկարելի է նայել փառաւորւած Քրիստոսին երկնքումը և միևնոյն ժամանակ նայել իր անձնին :

Եւ այդպէս տեսնում եմ, որ Աստուծոյ Որդու Օրհնեալ Անձնաւորութիւնը արժանի է իմ ապաւինութեան : Նրա կատարած գործը տալիս է ինձ յաւիտենական ապահովութիւն, և Աստուծոյ խօսքը տալիս է ինձ հաստատ վստահութիւն իմ փրկութեան վերաբերեալ : Փրկութեան ճանապարհը գտնում եմ ես Քրիստոսում և Նրա գործում, և փրկութեան գիտութիւնը գտնում եմ Աստուծոյ խօսքում :

Բայց ի՞նչ է պատճառը, որ նոյնիսկ փրկութեան վստահութիւն ունեցող մարդիկ շատ անգամ կորցնում են իրանց փրկութեան ուրախութիւնը և այնպէս թշառ դրութեան մէջ են լինում, ինչպէս իրանց դարձի գալուց առաջ, կամ մինչև անգամ աւելի թշառ : Այդ հարցը տանում է մեզ մեր խորհրդածութեան երբորդ մասին :

Մենք գտնում ենք Աստուծոյ խօսքի մէջ, որ մենք փրկուում ենք Քրիստոսի գործով, վրստահութիւն ենք ստանում Աստուծոյ խօսքով, իսկ փրկութեան վայելքը, մեր ուրախութիւնը և մեր միխթարութիւնը շարունակ պահվում են Սուրբ Հոգով, Որ բնակւում է ամեն մի փրկված մարդում : Բայց զա ևս չը մոռանանք, որ իւրաքանչիւր հաւատացեալում կայ նոյնպէս «մարմինը», այսինքն չար բնութիւնը, որով նա ծնվել է և որը սկսել է երեալ տակաւին իր մօր գրկում՝ կաթնակեր մանուկ եղած ժամանակից արդէն : Սուրբ Հոգին հաւատացեալում հակառակում է մարմնին, և մարմնի ամեն խորհուրդները, խօսքերը կամ գործերը արամեցնում են Հոգուն : Երբ քրիստոսեան «Տիրոջը վայել» կեանք է վարում, Սուրբ Հոգին առաջ է բերում նրանում իր օրհնեալ պտուղները. «Սէր, ուրախութիւն, խաղաղութիւն, երկայնամտութիւն, քաղցրութիւն և այլն» (Գաղ. ե, 22) : Իսկ երբ նա

մարմնաւոր կեանք է վարում, և աշխարհի ընթացքով գնում, Հոգին արամում է և այն պատուհներն էլ չքանում են, կամ թէ քիչ թէ շատ պակասում են:

Ինչպէս սերտ կապւած են իրար հետ Քրիստոսի գործը և մեր փրկութիւնը, նոյնպէս էլ կապւած են իրար հետ մեր վարքը և մեր վայելքը կամ ուրախութիւնը: Գոհութիւն լինի Աստուծուն, որ Քրիստոսի գործը երբէք չի կարող ոչնչանալ և ոչ էլ իր նշանակութիւնը կորցնել: Նա յաւիտեան մնում է, և նրա հետ մնում է նոյնպէս էլ մեր փրկութիւնը: Բայց ուրիշ է մեր վարքը. դա կարող է վար ընկնել, այսինքն չը համապատասխանել մեր զրութեանը և կոչումին, և այն ժամանակ անշուշտ կը չըքանայ և մեր ուրախութիւնը: Իմ հոգևոր ուրախութիւնս միշտ համապատասխան կլինի՝ դարձի գալուցս յետոյ ունեցած իմ վարքին: Առաջի քրիստոնեաների մասին գրված է Գործք առաքելոց թ, 31. «Նրանք Տիրոջ երկիւղին հետեւում էին և Սուրբ Հոգու մխիթարութեամբը շատանում», և Գործ. Ժգ, 52. «Եւ աշակերտները լցվում էին ուրախութիւնով և Սուրբ Հոգով»:

Ուրեմն մեր ապահովութիւնը կախւած է Քրիստոսի մեզ համար կատարած գործից, մեր վստահութիւնը հիմնւած է Աստուծոյ խօսքի

վրա, որ Նա խօսել է մեզ հետ և վերջապէս մեր վայելքը կախում ունի այն հանգամանքից, թէ արդեօք չէ՞նք արամեցնում մեզնում բնակւող Սուրբ Հոգուն: Բայց ոչ մի ժամանակ պէտք չէ շփոթել մեր ապահովութիւնը և վստահութիւնը մեր վայելքի կամ ուրախութեան հետ: Երբ մենք՝ Աստուծոյ որդիներա որևէ մի բանով արամեցնում ենք Սուրբ Հոգուն, իսկոյն խափանվում է մեր գործնական հաղորդակցութիւնը Հօրը հետ և Որդու հետ և մնում է խափանված, մինչև որ ինքներս մեզ դատապարտենք և մեր մեղքերը խոստովանենք, որից յետոյ դարձեալ ետ ենք ստանում հաղորդութեան ուրախութիւնը: Օրինակ, երբ մի որդի յանցանք է գործում, նա արամում է և չի վայելում գործնականապէս իր հօր սէրը և հաղորդակցութիւնը, մինչև որ խոստովանում է իր արած չարութիւնը և յայննում այդ առթիւ ունեցած իր ցաւը: Բայց նա մնում է որդի, որովհետև նա ծնվել է որդի, և դա գործ չունի նրա վարքի հետ: Երբ Դաւիթը մեծ յանցանք գործեց Ուրիայի կնոջ հետ և յետոյ ճանաչեց իր մեղքը, նա չ'ասաց իր աղօթքի մէջ. «Դարձեալ տուր ինձ քո փրկութիւնը», այլ ասաց. «Դարձեալ տուր ինձ քո փրկութեան ուրախութիւնը»: (Սաղմ. ծա, 12):

Այդպէս է և հաւատացեալի զրութիւնը:

Հէնց որ նա մեղանշում է, հաղորդութիւնը ընդհատուում է և նրա ուրախութիւնը խափանուում է, մինչև որ «փշրւած ու կտորւած սրտով» գալիս է Հօր մօտ և խոստովանում իր մեղքը: Եւ վրատանութիւն է ստանում, թէ իր մեղքը թողւած է, որովհետև Աստուծոյ խօսքը պարզ ու որոշ ասում է. «Եթէ մեր մեղքերը խոստովանենք, նա հաւատարիմ է և արգար որ մեր մեղքերը թողէ մեզ, և սրբէ մեզ ամեն անիրաւութիւնից»: (Ա. Յովհ. ա, 9): Ո՛հ թէ Աստուծոյ թանկագին որդիներից ոչ մէկը չը մոռանար, թէ չը կայ աւելի ամուր մի կապ, քան թէ այն, որ ունի Աստուծոյ գաւակը իր Աստուծոյ և իր Հօր հետ, բայց միւս կողմից՝ չը կայ աւելի նուրբ մի կապ, քան թէ հաղորդակցութեան կապը: Չը կայ մի ուժ երկրի վրա կամ գծոխքում, որ կարողանար խզել առաջի կապը, այն ինչ մի հատիկ մեղանշական մտածմունք, մի հատ պարպա խօսք անպատճառ կտրում է երկրորդ կապը:

Ուրեմն եթէ անզգոյշ գանվելով գրկվել ենք հաղորդութեան վայելքից, որ ունէինք մեր Աստուծոյ և Հօրը և Նրա Որդի Յիսուս Քրիստոսի հետ, ապա կանգ առնենք, և մեր սիրտը դարձնենք մեր ճանապարհին: Եւ երբ գտնենք այն գողին, որը յափշտակել է մեզնից մեր ուրախութիւնը և մեր խաղաղութիւնը, իսկոյն բերենք նրան լուսոյ մէջ. խոստովանենք մեր մեղ-

քը մեր Հօր առաջին և անխնայաբար դատաստանի մտնենք ինքներս մեզ հետ, թէ ի՞նչու մենք անզգոյշ և անտարբեր գանվեցանք և թոյլ տուինք որ գողը ներս մտնէ: Չը կարծենք թէ հաւատացեալի մեղքը Աստուծոյ առաջին անդարձի մեղքից պակաս զգուցի է: Աստուած միշտ նոյն աչքով է նայում մեղքին: Ինչպէս Աստուած չի կարող լուծթեամբ անցնել Իր սիրելի Որդուն արհամարհող մարդի մեղքից, նոյնպէս էլ Նա չի կարող անցնել և հաւատացեալի մեղքից: Թէև այդ երկու անձնաւորութիւնների մէջ կայ տարբերութիւն: Հաւատացեալի մեղքերը ամենն էլ առաջուց յայտնի էին Աստուծուն և ամենն էլ զրկեցին Աստուծոյ Գառի վրա, երբ Նա կախած էր խաչի վրա Գողգոթայում: Այնտեղ մի անգամ ընդ միշտ կարգի բերվեցաւ մեր մեղքերի խնդիրը, մեր մեղքերի պատիժը զրկեցաւ Գառի սուրբ և անարատ զլխի վրա, Նա «Ինքն մեր մեղքերն իր մարմնում խաչափայտի վրա բարձրացրեց»: (Ա. Պետր. բ, 24): Մինչ դեռ Քրիստոսին մերժող մարդը պէտք է ինքը յաւիտեան կրէ իր մեղքերը կրակի լիճի մէջ: Ուրեմն երբ փրկւածը մեղանշում է, հարցը չի վերաբերում դատաստանին, այլ վերաբերում է հաղորդակցութեան, և դա լինում է ամեն անգամ, երբ նա արտամեցնում է

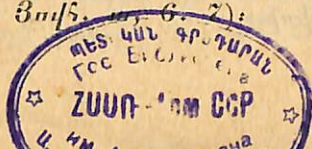
Սուրբ Հոգուն. և եթէ չը նայած իր խղճի յանդիմանութիւններին և Սուրբ Հոգու ձայնին, որ միշտ նրա մէջ խօսում է, հաւատացեալը շարունակէ չար ճանապարհը, Հայրը կը խրատէ նրան: Նա կը դատւի այստեղ երկրի վրա, ինչպէս Պօղոսը գրում է Կորնթացիներին. «Բայց դատուելով Տէրիցը խրատվում ենք, որ աշխարհքի հետ չը դատապարտուինք»: (Ա. Կոր. Ժա, 32):

Բայց դարձեալ կրկնում եմ, որ թէև հաւատացեալը անհաւատարիմ գտնվի և հետևաբար Աստուած ստիպված լինի խիստ խօսել նրա հետ, սակայն և այնպէս այդ հանգամանքումն էլ ոչ մի կերպով չի շօշափվում փրկուածութեան խնդիրը: Եթէ ես արթուն չեմ կենում և անհաւատարիմ եմ գտնվում, իհարկէ դրանով ճնշվում և անհանգիստ է լինում իմ սիրտս, ինքըս ինձ անբախտ եմ պզում, բայց Քրիստոսի կատարած գործը և Աստուծոյ խօսքը մնում են անփոփոխ: Միայն թէ փոխվում է Սուրբ Հոգու գործունէութիւնը: Փոխանակ առնելու Քրիստոսի փառաւոր բաներից և իմ սիրտս լցնելու նրա դերագանցութեան և գեղեցկութեան գիտակցութիւնով և վայելքով, նա տրամում է և ստիպված է լինում զբաղվել իմ մեղքով ու անհաւատարմութիւնով, որպէս զի իմացնի և զգալ տայ ինձ իմ ցաւալի դրութիւնը: Եւ Հայրը, փոխա-

նակ վայելել տալու ինձ իր քաղցր հաղորդակցութիւնը, տեսնելով ինձ մեղքի մէջ, ստիպված է լինում խրատել և խօսել ինձ հետ հէնց իմ անձի վրայով: Ո՛հ, ինչ անշափելի կորուստ է սա: Ո՛հ թէ Տէրը մեզ օրէց օր արթուն և նախանձաւոր անի՝ մեր անձնի նկատմամբ, որ չը տրամեցնենք Աստուծոյ Սուրբ Հոգուն, որով կնքուեցանք փրկութեան օրուայ համար: (Եփես. 7, 30):

Օրհնեալ լինի մեր սիրելի Տէրը, որ նա միշտ մնում է անփոփոխ թէ իր շնորհքով և թէ քաղցրութիւնով: «Յիսուս Քրիստոսը նոյնն է երէկ և այսօր և յաւիտեան»: (Եբբ. Ժգ, 8): Եւ նրա գործն էլ երբէք չի փոխել: «Իմացել եմ, որ ամեն ինչ որ Աստուած անում է, այն յաւիտեանական է, նրա վրա չի աւելացնուիլ, և նրանից չի պակասացնուիլ»: (Ժողով. գ, 14): Եւ նրա խօսքն էլ երբէք չի տատանուի: «Ամեն մարմին խոտի պէս է, և մարդի ամեն փառքը խոտի ծաղիկի պէս. խոտը չորացաւ և նրա ծաղիկը թափուեցաւ: Իսկ Տիրոջ խօսքը մնում է յաւիտեան». (Ս. Պետր. ա, 24, 25): Դա մեզ տալիս է հանգիստ ի դիմաց մեր տկարութեան: Իմ ապաւինութեան առարկան, իմ փրկութեան և իմ յաւեանական ապահովութեան և վստահութեան հիմքը — այդ ամենը նոյնպէս անփոփոխ և անխափանելի են, ինչպէս Աստուած Ինքըն է անփոփոխ:

Այդպէս մեծ շնորհք որ մեզ եղել է և որ մեր փրկութիւնը նրանում յաւիտեանս յաւիտեանից հաստատուած է, միթէ այդ զիտակցութիւնը կը թուլացնի և անտարբեր կ'անի մեզ: Ոչ մի ժամանակ: Եթէ մէկի մէջ կայ այդպէս մտածմունք, դա ցոյց է տալիս նրա սրտի վերին աստիճանի ցաւալի դրութիւնը, որ Աստուծոյ շնորհքը և այն ազատութիւնը որի մէջ նա մեզ մտցրել է, գործ է ածում իբրև առիթ մարմնի համար: Արդեօք պէտք է ստել, թէ ինչ սարսափելի բան է այդ: Տէրը սայ մեզ իր շնորհքով, որ մեր վարքը համապատասխան լինի այն կոչումին, սրով մենք կանչված ենք: Ո՛հ թէ մենք վախենայինք մեղքից, և վախենայինք ինքներս մեզնից և միեւնոյն ժամանակ Աստուծոյ ճշմարիտ վախը լինէր մեր սրտերի մէջ: Չը մոռանանք որ մենք Հայր ենք ասում նրան, Որը լոյս է և որ առանց աշառութեան դատում է ամեն մէկին իր գործի համեմատ: «Եթէ ասենք թէ հազորդութիւն ունինք նրա հետ, և խաւարի մէջ ման գանք, սուտ ենք ասում և ճրջմարտութիւնը չենք անում: Բայց եթէ լոյսի մէջ ման գանք ինչպէս նա է լոյսի մէջ, հազորդութիւն ունինք իրար հետ, և նորա Որդի Յիսուս Գրիստոսի սրիւնը մեզ սրբում է ամեն մեղքից»: (Ս. Յովն. 1, 6-7):

ԱՐՄ.

2-5521_a

ԳԻՆԸ 5 ԿՈՊ.

«Բարի Լուր» ֆիսունկական թերթը հրատարակվում է ամիսը երկու անգամ: Տարեկանի րաժառնգողագիտիկ է 2 րոպրի: Հասցեն. Բաքու. Редакция „Бари Лурь“